
Csabai László

REMÉNYEK

1. levél

1912. május 4.

Tc: Gróf Gyöngyöspataky-Gyöngyvár Gyula Gedeon Úr, a beregi választókerület alsóházi képviselője (Nemzeti Munkapárt)

Fa: Bockerék község lakosai

Méltóságos Gróf Úr!

Kérjük, ne nehezteljen meg ránk azért, hogy kérésünkkel Önhöz fordulunk. (Tóth András tanító úr segítségével, aki lejegyezte szavainkat.) Mi tudjuk, hogy a Méltóságos Úrnak rengeteg dolga van, az állami ménesek és méhesek, mintagazdaságok, kérvények, építkezések, jótékonyági estek stb. Mi csak azért teszünk így, mert végső kétségbeesésünkben már csak Méltóságodra számíthatunk. (A Magasságos Úristenen kívül természetesen. De hiszen Méltóságod is lehetne a Mindenható eszköze.) Ami nyomor itt nálunk, a Beregben van, azt kibeszélni nem lehet! Főleg a föld nélküli nép, a kapások, béresek, napszámosok, átaljasok, árendások, vagyis a zsellérfélék között. Mi már nem ettünk kenyeret évek óta! Ha kapunk egy kis gabonakommenciót, azt vízben főzzük meg, hogy jól dagadjon meg, mert úgy tán több éhezőnek veri el éhségét. De bár kásából lenne elég, nem panaszkodnánk! De nincs! A majorság lovaitól kell elcsenni a zabot, a baromfitelep hombárjából a málédarát! És ha folyik egy kis liszt a darálónál, egy kis mag az olajütőnél, mi azt is belevetjük a kondérba, csak minél több legyen. Ha meg végképp nem futja az újig, faháncsot, makkot reszelünk a lisztbe. Bár attól felpuffad az ember, és kelés lesz a fülében meg az orrán.

Méltóságos, Szeretve Tisztelt Gróf Úr!

Tudjuk mi, hogy a gazdagság és a szegénység is Isten akaratából van, és türelemmel kell viselni sorsunkat, más vagyonára, jószágára áhítozni bűn, de csak nem bírjuk elviselni apróbb gyermekeink jajgatását. Volt már, aki felkötötte magát az erdőben emiatt, pedig az kapitális bűn, kizárja magát Isten országából, aki ilyet tesz, és az elkárhozottak között fog főni örökké.

Egy kis föld kéne nekünk, Méltóságos Úr! Nem attól, aki becsülettel műveli, hanem aki elhanyagolja vagy legelőnek fogja be, mert rest szántani, bajlódni vele. Vegyenek el attól, aki meg sem tudja számolni, mennyi van

neki! Nekünk elég lenne családonként fél holdacska. Azon már megterem annyi krumpli, hogy ne haljunk éhen, meg egy kis malacka is eltengődjön. Mert kéne, hogy a Megváltó születésének és feltámadásának ünnepét egy kicsit zsírosabban üljük meg. A nagyságos falubíró úr azt mondja, takarékoskodjunk és dolgozzunk. De hát napszám csak májustól októberig van. Ha van! Takarékoskodni pedig nincs miből. A Nagytiszteletű Lelkész Úr azt mondja, imádkozzunk. Ezt meg is tesszük, bár az éhség megzavarja elménket. Pesti vigécek arra bujtanak, hogy vegyünk hitelbe jegyet a fiumei gőzösre, és menjünk Amerikába. Páran meg is tették ezt, de jönnek haza, mert nem bírnak az édes szülőföldjük nélkül élni. Meg már ott is annyi a becsámborgott nép, hogy nem jut mindenkinek munka. És a magyart külön lenézik, négernek tartják. Még annál is rosszabbnak, mert a magyarok kevesebért is elvállalnak egy munkát, így az amerikai hoppon marad. De a magyar sem jár végül jól, mert a tótok még olcsóbban dolgoznak. Megverik persze őket ezért a magyarok, de mi hasznuk belőle? Szegénynek lenni sehol sem jó. De nem bánnánk mi a szegénységet, csak éhezni ne kéne!

Méltóságos Gróf Úr!

Mi nem ígérhetjük azt, hogy jótettéért cserébe majd a követválasztáson Méltóságodra fogunk szavazni, mivel nekünk választói jogunk nincs, de imádkoznánk buzgón Méltóságodért Magáért és minden rokonáért. Méltóságod nagyapja, az áldott emlékű Ödön Gróf nagyon sokat tett Bockerékért, minden újszülöttnak a keresztapja volt, és adott az apának egy rénus forintot, ha annak nem volt elmaradása az úrbérrel. Ha Méltóságod, drága nagyapja mintájára, kiségitene minket mostani nagy szorultságunkban, hálaadó imát mondatnánk ezért a templomban. Nemcsak a kálvinistában, de a katólikusban és a görögben is.

Maradunk áhítózó reménnyel és tisztelettel: hívei Bockeréken

2. levél

1917. december 4.

Tc: Wekerle Sándor Miniszterelnök Úr (Alkotmánypárt)

Fa: Bockerék község lakosai

Mélyen tisztelt Nagyméltóságú Miniszterelnök Úr!

Kérjük, ne haragudjon meg ránk azért, mert a hadat viselő ország irányítása miatti sok feladata között az idejét raboljuk. A nyomor és az éhség kényszerít minket erre, mert azt nem lehet kibeszélni, milyen élet van fa-

lun, különösen itt a Beregben, és legfőképp nálunk, Bockeréken. Még az úgyszintén nélkülöző tákosiak, csarodaiak meg fejeircseiek is azt mondják: „Bockerék, az Kódusfalva! De nem mert oda megy a kóduş, hanem hogy a lakosai kóduşból élnek, vagy megszóknak.” És ez színigazság. Elszóknénk innen, de hát hová? Amerikába nem mehetünk a háborúság miatt. A fiaink viszont kint maradtak, és nem tudnak nekünk egy kis pénzmagot sem küldeni, hogy ne fordulnánk fel az éhségtől. Munka éppen van, mert sok férfiember katonának ment, hát az ő részüket másnak kell elvégezni, és ára is van a terménynek, mert a Honvédség, a K. u. K. hadsereg meg a naményi és nyárligeti polgárok megvesznek minden szemet jó pénzért, de sajnos éppen azért nem jut nekünk élelem a robotért cserébe. Eddig a maradék terményből fizették a módos gazdák meg a grófi majorság a napszámot vagy a komenciót, most már, hogy folyik nekik a pénz, nekünk is koronákat adnak. De leginkább csak krajcárokat. Azért azonban nem tudunk kenyeret, zsírt, lisztet venni, mert megfizethetetlen az áruk. Képzelden el egy anyát, akinek öt gyermeket kell eltartania a fronton lévő apa segítségével nélkül! Az állam juttat neki pár krajcár segílyt, de abból naponta csak egy negyed veknire vagy egy bögre tejre futja. Ha lenne tej meg kenyér! De hát nincs, ez az, hogy nincs!

Drága Nagyméltóságú Miniszterelnök Úr!

Önben igen nagy bizodalunk van, hiszen egyszerű sorból és faluról került ebbe a dicsőséges posztba. Az Isten és Károly Királyunk segítse továbbra is munkájában! A Nagyméltóságú Úr pedig minket segítsen egy kicsit, hogy legyen erőnk dolgozni és élelemmel ellátni magunkat és dicső honvédeinket. Egy kis föld kéne nekünk. Családonként egy-két hold. Azon már terem annyi krumpli, hogy jóllakhat egy család is meg a malacka is. Nekünk senki más tulajdonára nem fáj a fogunk, de van itt egy zsidó nagybirtokos, a Topolcsányi Móric. A Mónus-birtok gazdatisztjeként kezdte, aztán a birtok bérlője lett, most meg a tulajdonosa. Ő igazán szerencsés ezzel a háborúval. Úgy meggazdagodott a hadiszállításokon, hogy a feleségének ezüstróka bundát vett. Azt is hogy vehette? Az ezüstróka irhát mindig Szibériából, Oroszországból hozatták be a szücsök, de most a muszkákkal hadban állunk! Mi nem akarjuk Topolcsányit rágalmazni, de igazán gyanús, amiket egyébként is művel. Azzal pedig csak bizonyíthatná a hazafiasságát, ha a hatalmas birtoka egy részéről lemondana a falu szegényei javára. Ha kell, ledolgoznánk a kapott földecske vételárát. De mi nem merünk ezzel öhozzá fordulni, mert nem is beszélhetünk vele. A régi Mónus-udvarházat

fegyveres őr vigyázza, és a botospán leinspekciózza azokat, akik a birtokok elé akarnának járulni, és az adna nekünk!

Egyedül a Nagyméltóságú Úr belátásában bízunk.

Maradunk a haza érdekében végzett kitartó munkája iránti tisztelettel:
bockeréki lakosok

3. levél

1919. február 26.

Tc: Berinkei Dénes Miniszterelnök Úr (Polgári Radikális Párt)

Fa: Bockerék község lakosai

Nagyméltóságú Miniszterelnök Úr!

Szívünk minden melegével köszöntjük Önt mint a demokratikus forradalom egyik vezetőjét. Amikor híret vettük a pesti eseményeknek, itt szövetségeseinkből nemzeti lobogókat varrtak az asszonyok, és bevonultunk Naményba, hitet tenni a független Magyarország, vagyis már Magyar Népköztársaság, a Nemzeti Tanács és Károlyi Mihály mellett. Naményban a kőműves szolgabíró meg a szocdemes Lukács vaskereskedő minden jót ígért, de abból eddig nem valósult meg semmi. A katona fiaink nem jöttek még haza. És földet sem kaptunk. A Wertheimerek meg a Gyöngyvályak, akik évszázadok óta szípolozzák a népet, most is a kastélyukban vannak, és csak annyit üzentek a falubírónak, hogy aki földet akar, az kaphat, ha fizet érte. De hát honnan volna pénzünk, mikor ők nekünk most terménnyel fizetnek, és még abból is csak annyit kaptunk, ami a jóllakáshoz kevés, az éhenhaláshoz sok.

A szegény nép ezért itt már nagyon csalódott, félő, hogy be fog dőlni a plébános uszításának, aki szerint Károlyi áruló, az antant bérence. A naményi szegénynép tegnap éjjel nekitámadt, és kifosztotta a boltokat, ma meg a suszterek tüntettek, mondván, hogy a forradalmi kormány ellehetetleníti őket a hatósági cipőárral ahelyett, hogy felszámolná a kartellek börtönsoráját. Mi nem lázadunk a forradalmi kormány, a minket, egyszerű népet pártoló hatalom ellen, de szeretnénk, ha végre kapnánk családonként 5-10 holdat, a sok évszázados munkánk elismeréséül, és hogy éhen ne vesszünk. Ígérjük, fizetni fogjuk az adót, akár terményben, akár pénzben kérik azt, csak jöjjön már Pestről egy hivatalos ember, aki megkezdi a parcellázást úgy, ahogy megtette Károlyi gróf a saját birtokán.

Az igazság győzelmében reménykedve maradunk tisztelettel: Bockerék sokat szenvedett lakosai

4. levél

1919. április 20.

Tc: Szamuely Tibor Népbiztos Úrnak (Kommunisták Magyarországi Pártja)

Fa: Bockerék dolgozó parasztjai

Világ Dolgozói Egyesüljete!

Méltóságos Szamuely Tibor Elvtárs!

Szívünk minden melegével köszöntjük Önt, a nép fiát, a dolgozók reménységét és védelmezőjét! És úgy is, mint földinket, hiszen nagyon jól emlékszünk édesapjára, aki a gazdáknak mindig a legjobb árat fizette a forgóért és a málédaráért, és akinek a naményi meg a nyárligeti lerakatában a szegény nép is tudott hitelre vásárolni. Ismerjük az Ön két öccsét, a szintén bolsevik Lacit és Gyurit is, s a Mindenhatót kérjük, hogy támogassa mindhármójuk munkáját.

Mert azt kibeszélni nem lehet, milyen világ volt itt! A Wertheimer grófok kiskirályként uralkodtak. A kommenciósnak a kukacos abrakot mérték ki, a napszámosnak jancsibankóval fizettek, amit a boltban lehetett levásárolni, de a boltot is tőlük árendálta a zsidó. És még ha fizettek volna szerződés szerint! Mert rendre hibás volt az elszámolás. Ha a szegény a bírósághoz fordult, a csendőr jött ki ostorral lebeszélni. Ha mégis lett tárgyalás, a szegénynek kellett rágalmozásért jóvátételt fizetnie, mert a járásbíró és a szolgabírói hivatal is az urak zsebében volt. Minden mágnás és fontos hivatalnok, bíró náluk vadászott. A vadat viszont álló nap a béresek hajtották, és cserébe jó, ha egy girhes vadnyulat kaptak. Azt is ott helyben meg kellett nyúzniuk, mert a gereznája a grófnak járt. Aki apprehendált, attól a húst is elvette a botospán.

De vége most már szenvedéseinknek! A muszka katonák Pétervárott azt mondták: „elég az úri világból, most már vörös világ, dolgozó világ jön”. Mi örömmel halljuk, hogy menekülnek a grófok, bankosok, gyárosok, és hogy mindenük a nép tulajdona lesz. Mi megérdemljük ezt, hisz mindig mi műveltük a földet, a gróf legfeljebb csak a hintóból szemlélte meg, és nagy kegyelmesen, ha odaadta a szivarcsutkáját egy részes aratónak.

Azonban van egy kis gond, Népbiztos Úr! Tákoson a régi uradalmi birtokot nem osztották ki, hanem rögtön szövetkezetet alapítottak. A szövetkezetnek nekünk nincs bizodalunk, mert létrehozták már korábban a módos gazdák a Hangya Szövetkezetet, de ott drágábban lehetett vásárolni, mint

a zsidónál. Meg a tákosi új szövetkezetnek a majorsági kasznár lett a vezetője, aki pedig biztosan a gróf embere. Azt mondják, azért lett ő, mert ért a gazdálkodáshoz. De hát a szegény nép talán nem ért? Ő kapált, szántott, aratott, nem a kasznár!

Azt kérnék a Nagyságos Népbiztos Úrtól, hogy Bockeréken semmiképp ne legyen szövetkezet. Kapjon minden család 10-15 holdat, és ő azzal el fog tudni boldogulni. Fizet majd adókat is utána az egész dolgozó nép javára!

Előre is hálás köszönettel maradunk: Bockerék dolgozó paraszti népe, aki a munkásokkal is szövetséges

5. levél

1920. február 21.

Tc: Monspart Oszkár, a beregi választókerület alsóházi képviselője (Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártja)

Fa: Bockerék nemzeti érzelmű, keresztény földművesei

Méltóságos Képviselő Úr!

Szívünk melegével köszöntjük a Méltóságos Urat mint törvényes képviselőnket az ország házában. Most januárban vettünk részt először választáson (leszámítva a kommün tanácsválasztását, de ott csak a kommunistákra lehetett szavazni), és csodás érzés, hogy már végre igazán a nekünk tetsző ember kapta meg ezt a posztot. A még mindig nem nyugvó nemzetellenes lázítók hiába vádaskodnak azzal, hogy a különítményesek megfélemlítették a népet, mi üzenjük a felforgatóknak, hogy bármikor, magyar ember módjára, nyíltan is kiállunk a mellett, akit követnek megszavazni akarunk, sőt, követeljük is, hogy ne sunyi, titkolózó módon folyjék le a választás. És az sem zavar minket, ha a választói teremben ott állt a falubíró, a csendőr és az adójegyző, hiszen ők a mi biztosítékaink, hogy végre ismét emberhez méltó élet lesz a kommün borzalmai után.

Mert kibeszélhetetlen az, mennyi szörnyűséget jelentett vidéken, különösen itt, a Beregben a vörös dúlás. Kezdve azzal, hogy a tiszabecsi plébánost élve elásták a bolseviki hiénák, mert szegény Ambrózi páter agitált az iskolák államosítása és a hitoktatás eltörlése ellen. Naményban megvonták minden régi főhivatalnok fizetését, és arra kényszerítették őket, hogy kapljanak a szövetkezetben. Mert ezek a gazemberek minden parasztembert szövetkezetbe kényszerítettek, melyeknek vezetőit a Szibériát megjárt musz-

kahívóvé vált volt hadifoglyokból jelölte ki a megyei direktórium, amelynek elnöke egy tizenhat éves boltossegéd lett. De előtte még minden majorsági és állami élelmiszerraktárat feltörtek, és a gabonát, szalonnát meg bort a részeg csőcseléknek adták. Nyárligeten Szamuely László és György, a Lenin-fiúkkal az országot járó és öldökölve kifosztó Szamuely Tibor két öccse vérbíróságot vezetett be, a módos polgárok gyermekeit elrabolták az iskolából, levágták egy ujjukat, és azt elküldték a szülőknek, hogy legközelebb a karját vágják le, ha nem fizetnek gyermekük kiváltásáért 100 koronát. A bolsevikik után meg jöttek a románok, akik a nem ásott terményt, az iskolák, község-házak bútorait, a szekereket, ekéket és minden mozdíthatót vasúti vagonba rakva Bukarestbe szállítottak.

Úgy vártuk az igazi Keresztény Magyarország visszatértét, mint a Messiást. Persze nem ám tétlenül, mert a bockeréki vörös főkolompot, Tóth Mihályt mi magunk vertük agyon cséphadaróval. Mégis csak akkor tudtunk megnyugodni, amikor a méltóságos Gyöngyváry gróf úr, a mi régi áldott patrónusunk az egész megmaradt Beregben vasvillára hányta a vörösöket.

És most, hogy értesültünk a kormány földreformtervéről, úgy érezzük, ezeréves álmunk fog valóra válni, hisz azok kezébe kerül a föld, akik tényleg megművelik, akik úgy vigyáznak rá, mint a saját gyermekeikre.

Hogy segítsük a kormány munkáját, már el is készítettük a parcellázási javaslatunkat. Minden eleddig nincstelen bockeréki családnak tizenkét hold szántó jut. A velünk mindig szelíd apaként bánó drága Gyöngyváry és Wertheimer grófoknak meghagytunk ezer holdat, és természetesen, ha a kormány ezt szükségesnek tartja, készek vagyunk éves részletekben megváltási díjat fizetni a Méltóságos Gróf Úrnak. Felparcelláztuk a magunk részére a szomszédban fekvő Tákos község nagygazdáinak a birtokát is, hiszen azok, az erkölcstelenség mocsarában elsüllyedve, teljesen a kommün uszítóinak befolyása alá kerültek, s ezzel, véleményünk szerint, elvesztették jogukat, hogy megbízható magyar emberként tekintsünk rájuk.

Kérjük, szemlélje meg a Méltóságos Úr a mellékelt vázlatos térképet, és ha azzal egyetért, utasítsa az illetékes minisztérium embereit, hogy jöjjenek ki, és vezényeljék le a földosztást. Sietni kell, hiszen maholnap itt a március, kezdődnek a tavaszi munkák, idejében földbe kell kerülnie a magnak, hogy legyen mit ennie a városban és falun élő magyar népnek.

Mély tisztelettel, segítségében reménykedve: Bockerék lakosai

6. levél

1924. október 13.

Tc: Nagyatádi Szabó István, Földművelésügyi miniszter (Országos Kisgazda- és Földműves Párt)

Fa: Bockerék község elkeseredett lakosai

Drága Miniszter Úr!

Úgy fordulunk Bátyámhoz, mint egyszerű parasztemberhez, akinek a Mindenható megadta a lehetőséget, hogy segítsen az övéin, hogy új Mózes legyen az elárvult, Klemanszó és Benes által feldarabolt Magyar Hazának. Négy éve küzd Bátyám értünk Heródesként, de bizony abból, amit Pesten elért, ide vajmi kevés jut el. Mert azt nem lehet kibeszélni, hogy az urak hogy becsapják még mindig az egyszerű népet. Volt nagy ígéretés: „Mindenkinek birtokos polgára lesz a hazának.” „Aki dolgozik, annak eszköze és földje is lesz ehhez.” „Az tud a Hazán segíteni, aki magán is segít.” Hetente jött szónok Nyárligetről meg Naményból, énekeltük a Himnuszot, a Szózatot és szavaltuk a Magyar Hiszekegyet: „Hiszek egy isteni örök igazságban, hiszek Magyarország feltámadásában.” De itt bizony nincs igazság, és nincs feltámadás, mert Wertheimer gróf, akinek az ük-ükapja azért kapta meg a kamarától Rákóczi birtokát, mert a Vitézlő Fejedelem ellen vezette a császári sereget, ez az idegen szívű rablólovag-leszármazott nem ad nekünk földet. Semmit! Vagyis ad, portánként egy holdat, de az rosszabb a semminél. Ugyanis a távol fekvő, folyton folyójárta vagy kavicsos, szikes réteket parcellázza ki nekünk. Persze úgy, hogy törleszteni kell az árát. Elmentünk a szolgabíróhoz, mire az meghallgatott, és csendőrrrel kísértetett minket haza. A vezetőnket, a tanító urat láncra verve. Mint régen. Semmi nem változott! Ezt érdemeljük mi, keresztény magyar földmunkások, azután, hogy véreztünk Isonzónál, hogy ellenálltunk az áruló Károlynak meg a kommünnek? Hogy megőriztük a templomot, a hitet, a munka becsületét? Már ott tartunk, hogy a csendőrök kényük-kedvük szerint házkutatásokat tartanak, és ha a Bátyámtól való vagy róla szóló cikket találnak, már mondják is az adójegyzőnek, kit kell a bevalláskor elővenni. Tudta ezt, Bátyám? Fel nem bírjuk fogni, miként lehet bűn a Főméltóságú Horthy Kormányzó Úr által kinevezett törvényes kormány egyik miniszterének az írásait olvasni. Attól félünk, farkasok veszik körbe Bátyámat ott fenn. Vigyázzon magára, nehogy vérét vegyék. És rajtunk pedig segítsen, mert éhezünk, fűrészporth teszünk a lisztbe, abból gyúrjuk a tésztát. Segély csak annak van, akinek az ura elesett a háborúban, de annak az a pár krajcár nem sokat segít. Munkaalkalom

nincs, mert aki igényelte a kis rossz földet, azt Wertheimer gróf már sem uradalmi cselédnek, sem napszámosnak nem veszi fel. „Éljen meg a saját földjén, ha annyira kellett neki!” – ezt mondta az ispánjának, aki részegen továbbadta a kocsmában. Halászni nem lehet, mert a halászkartell kibérelte az egész Tiszát, tőlük csak pénzen lehet varsahelyet igényelni. Csak az ínségmunka maradt. Csatornát ásunk a Krasznához. Kapunk érte koronákat, de mire megkapjuk, már feleannyit ér, mint reméltük a hét elején, úgy romlik a pénz. És hamarost itt a tél, nem lehet majd kubikolni, mit tegyünk magunkkal és családunkkal? Fűteni sem tudunk, mert a gallyszedéshez is három napszámot kell teljesíteni, de a gróf Tákosról hozatott embereket, hogy ezzel is minket büntessen. Elmenekülnénk ebből az országból, de Amerika már nem fogad, csak esetleg Kanada, de ott meg még nagyobb télen a hideg. Azt mondják, akik ott voltak, hogy ha valaki kiönt egy bögre forró teát, az megfagy, mielőtt elérné a földet. Akkor már inkább fagyjunk meg itthon! De azért még bízunk, utolsó szalmaszálként, Drága Bátyám, Önben és a Mindenható Istenben. Szánjon meg minket, és intézze el, hogy legalább tüzelőt vihessünk az erdőből, majd ledolgozzuk a grófnak tavasszal. Maradunk tisztelettel, reménykedve: Bockerék lakosai

7. levél

1944. január 2.

Tc: Gróf Kállay Miklós Miniszterelnök Úr (Magyar Élet Pártja)

Fa: Bockeréki lakosok

Nagyméltóságú Miniszterelnök Úr!

A Mindenható különös kegyelmét érezzük abban, hogy e vészterhes időben ismét a mi szűkebb pátriánk fiát szemelte ki az ország megmentőjének. Báthory István, Rákóczi Ferenc után most a Nagyméltóságod mögé sorakozik föl a Bereg, hogy végre befejezzük ezt a borzalmas háborút, de úgy, hogy a visszacsatolt véreink velünk maradhassanak.

Fiaiink kitartók a fronton, oroszlánként küzdenek a vörös veszedelemmel, szabadságra, ápolásra hazatérve viszont elkeserítő hírekkel kell őket fogadnunk. Mert hiába folyik a zsidó földek árjásítása, ők abból semmit nem kapnak. Hát ezért hullatták a vérüket? Például Kurik Sanyi, akinek a bal kezét leszakította az akna, puliszkán tengődjön, tüzelőt kolduljon? Mert a zsidó földekből leginkább a vitézi rendnek parcelláznak, pedig ők a '14-es katonáskodásukért már kaptak vitézi birtokot. Miért megint ők a jogosul-

tak? Aztán a régi kutyabőrösök is kapnak. Akik annak idején eladták a birtokot a zsidónak. Miért adták el? Úgy kell nekik, ha ilyen ostobák voltak! Meg a zsirosparasztok is bekebeleznek portánként 5-10 holdat. A jegyző szerint azért ők, mert nekik van igavonójuk meg egyéb eszközük a megműveléshez. De miért van nekik? Mert eddig is jól éltek, futotta mindenre. Nekünk meg azért nincs, mert szegények vagyunk, de hát éppen ezért kell nekünk a föld, hogy végre kivergődhessünk a nyomorból. Még a hősi halottak családtagjai kapnak néhány kapavágást. No, talán tényleg nekünk is meg kellett volna halnunk, hogy itthon maradt családunknak kicsit jobb legyen, de ott a hideg orosz sztyeppén nem esne jól az örök nyugalom. Mi ragaszkodunk magyar szülőhazánkhoz, az Isten áldotta magyar termőföldhöz, de szeretnénk, ha nemcsak pár fillér meg egy véka gersli lenne a munkánk bére. A kisajátított földek egy részét ráadásul a zsidók nyárligeti strómanjai kapják meg, akik automobillal jönnek ki, hosszú szivart szívnak, és úgy ütögetik az idős parasztember vállát, mintha az legalábbis a komájuk volna. És még a naményi szolgabírói hivatal meg a mátészalkai megyeháza urai is kihalásztak maguknak egy-egy darab szántóföldet, amit most a botosispán felügyel. De aki elszegődik hozzá éves kormencióba, az végképp nem kap földet, mert azt mondják, annak már biztosítva van a megélhetése.

Nagyméltóságú Úr, itt nálunk el lett sinkófalva a történelmi igazságtétel, nem az országépítő keresztény parasztoknak lett jobb a soruk, hanem azoknak lett még jobb, akiknek eddig is volt mit aprítaniuk a tejbe. Ezért kérjük a Nagyméltóságú Urat, hogy az ország egyéb súlyos gondjainak intézése közben, hasson oda, hogy mi, föld nélküli vagy nadrágszűjparcellás bockeréki dolgos magyar emberek is kapjunk a kisajátított földekből. Ha kell megváltást fizetni, készek vagyunk erre, de majd csak ha elvonul a háború fellege Édes Hazánk felől.

Mély tisztelettel maradunk Nagyméltóságod hívei: bockeréki lakosok

8. levél

1945. március 10.

Tc: Vitéz dálnoki Miklós Béla, az Ideiglenes Nemzeti Kormány Elnöke
(Pártonkívüli)

Fa: Bockerék felszabadult lakosai

Nagyméltóságú Kormányfő Úr!

A felszabadult országrészből küldjük Nagyméltóságodnak üdvözlőnk, s egyszersmind kérjük a Mindenható segedelmét az új, végre a magyar nemzet érdekében működő kormányra.

Nagyméltóságú Úr, nem lehet azt kibeszélni, mennyit szenvedett ez a Hitlernek föláldozott ország már eddig is a háborúban! Fiaink a fronton pusztultak el, mi, az itthon maradtak pedig inunk szakadtáig gürcöltünk, hogy a Jurcsek-rendszer beszolgáltatásait teljesítsük. És a Honvédség folyton rekvirált. Akárcsak a Wehrmacht. A maradékot meg a románok vitték el, épp úgy, mint '19-ben. Már nincs mit ennünk. Halat fogtunk, az ártéri gyümölcsösöket dézsmáltuk, az elhullott katonalovakat daraboltuk föl, de a vetőmaghoz mégsem nyúltunk, mert tudjuk, különben idén is éhínség lesz. Most kaptunk egy kis élelmet a svéd vöröskereszttől, vajha kihúznánk ezzel az újjig!

Nagyméltóságú Úr, olvastuk a kormány földreformtervezetét, s az, hogy minden száz holdon felüli birtokot fel akar parcellázni, nagy örömmel tölt el minket. Mi ezt a munkát papíron már el is végeztük. Sőt, az igazság és a történelmi elégtétel szellemében tovább is mentünk: felosztottuk a község szegényei között a teljes Wertheimer- és Gyöngyvár-birtokot, ugyanis a németbérenccé, tehát árulóvá lett grófok méltatlanná váltak arra, hogy az új, demokratikus Magyarország polgárai lehessenek, ráadásul úgy tudjuk, el is menekültek Nyugatra a nyilasokkal. Felosztottuk szegény Topolcsányi Móric bácsi uradalmát is, mert ő, a mártírhálált halt többi zsidó honfitársunkhoz hasonlóan, már úgysem fog visszatérni a lágerből.

Arra kérjük a Nagyméltóságú Urat, küldjön ki ide egy bizottságot, amelyik ellenőrzi az új telekhatárok kicövekelését, és a földhivatali bejegyzéseket is elintézi. Mi is megtehetnénk ezt, de mint törvénytisztelő állampolgárok, azt szeretnénk, ha minden az előírások szerint zajlana le.

Üdvözlettel, tisztelettel: a szabad, demokratikus országért dolgozó bockeréki lakosok

9. levél

1946. március 4.

Tc: Nagy Imre Belügyminiszter, korábban Földművelésügyi Miniszter
(Magyar Kommunista Párt)

Fa: Bockerék község dolgozó népe

Tisztelt Miniszter Elvtárs!

Hálánkat és köszönetünket szeretnénk kifejezni, amiért a magyar paraszt évezredes vágyának és jogának érvényre juttatásával tavaly tavasszal megkaphatták községünk dolgozói azt a portánként 12 holdas birtokot, melyet arcuk verejtékével őseik évszázadokon át műveltek.

Ugyanakkor felháborodásunkat is ki szeretnénk fejezni amiatt, hogy idegen osztályérdekeket szolgáló egyes személyek az Ön által levezényelt földosztást felülbírálni akarják. Nálunk például Topolcsányi Feri, a háborúban meghalt földbirtokos Topolcsányi Móric fia. Mi Ferit tíz évig nem is láttuk, Pesten élt, ott úszta meg a behívót. Már itthon is gyakran forgatta az ördög bibliáját, képzelhető, hogy a fővárosban is a kártya, a többi szerencsejáték meg a lokálozás jelentette az életét. Az apjától kapott pénzből dőzsölt! Vagyis abból a vagyomból, amit apja úgy teremtett elő, hogy minket sovány kommción és napszámon tartva dolgoztatott. Kizsákmányolt! Erre most ez a Feri egyszer csak megjelenik, sorra levizitel a gazdáknál, nézegeti a bútoraikat, eszközeiket, és azt mondogatja, hogy az apja uradalmából száz holdat ő vinne tovább, mert az jár neki, hisz az apja nem volt háborús bűnös. És már beadványt is írt a bockeréki meg a naményi Nemzeti Bizottsághoz, hogy a Topolcsányi-földeknek a Tákos felé eső tábláját írják a nevére. Létezik ettől nagyobb igazságtalanság a világon? A kizsákmányoló követelhet? A kizsákmányolónak jogai vannak, amikor ő semmiféle jogot nem ismert el? Hát nem azé a föld, aki megműveli? De mi majd megtaníttjuk rá, mit jelent a népi demokrácia! Leszámolást azonban nem akarunk, mert az a nyilasok módszere, mi azt akarjuk, bírósági ítélettel fosszák meg őt az összes vagyonától. És menjen dolgozni egy gyárba vagy útépitésre! Tudja csak meg, hogy nem magától kerül a kenyér az asztalra! Vagy menjen Amerikába, ahogy a magafajtai teszik! Biztos van ott egy-két rokon bankár vagy nagykereskedő, aki eltart egy ilyen hereként élő rokont.

Tisztelt Miniszter Elvtárs! Kijelentjük, hogy községünk gazdái egy emberként csatlakoznak a Baloldali Blokk által meghirdetett „Földet vissza nem adunk!” kampányhoz. Készek vagyunk transzparenszeket készíteni és

felutazni a fővárosba, ha a nyomásgyakorlás végett ezt a Blokk szükségesnek látja.

Tisztelt Miniszter Elvtárs, felhívnánk még arra is a figyelmét, hogy nem jó az a terv, mely szerint a volt Topolcsányi uradalom az Állami Földalapban maradjon, hogy majd idővel állami mintagazdasággá fejlesszék. Inkább osszák ki azt is nekünk, mert mi értünk a megműveléséhez, hisz bérleményként már most is a mi kezelésünkben van. A mintagazdaság pedig legyen azon a Tisza és Szamos közti szittyós területen, amit a megye le akar csapolni. Bár a jelen állapotában a községi gulya legelőjeként is jól hasznosul.

Tisztelt Nagy Imre elvtárs, kérjük, adja át üdvözetünket Tildy Zoltán Köztársasági Elnök Úrnak és Rákosi Mátyás Főtitkár Úr Elvtársnak is.

Mi pedig maradunk országépítő munkájukban hű társként: Bockerék község dolgozó parasztjai

10. levél

1953. július 10.

Tc: Nagy Imre Elvtárs, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának Elnöke (Magyar Dolgozók Pártja)

Fa: Bockerék dolgozó parasztjai.

Tisztelt Elnök Elvtárs!

Július negyediki rádióbeszédjén felbuzdulva vettük a bátorságot, hogy Önhöz forduljunk teméntelen sérelmünkben és mély csüggedésünkben.

Mert azt kibeszélni nem lehet, ami itt az utóbbi öt évben történt! Csak húzzuk az igát a semmiért, és ha pisszenünk, már visznek is el Tiszalökre erőművet építeni. A tanácsitkár és a rendőrőrs parancsnoka volt a legbuzgóbb az emberek elvitelében, de egy hajnalban őket is elvitték. A plébánost és a lelkész urat folyton Naményba citálják miseidőben, hogy ne tudják szent feladatukat ellátni. A tanácselnök a portákat járja, és mindenért megbírságot: ha nincs lefedve a kút, ha nincs a ház mellett vödör és homok az oltáshoz, ha nincs engedély a disznóöléshez, és ha hiányzik a zsírbeadási igazolás. Na meg a begyűjtések! Sosincs annyi, amennyi kéne. Magunk is a naményi piacon vesszük meg a hiányzó tojást, mert nem bírjuk megállni, hogy azt, amit a tyúk tojt, azonnal meg ne együk. Búzát és rozsot nem kapunk munkánk fejében, csak takarmányárpát. Bár legalább abból kapnánk eleget! Igaz, a tésztája nem kel meg rendesen, de pogácsán is eléülünk mi, csak ne korogjon a hasunk az éhségtől!

A téeszcsével kezdődött minden. Heten alapították, azok, akik nem voltak még itt a '45-ös földosztáskor, ezért nem is volt birtokuk. A gazdák persze nem akartak belépni. Minek, amikor elvégzik maguk is a saját földjükön a munkát? Erre a téeszcsé elnöke, Keselyű Bandi kiosztott minden gazdának egy hatvanoldalas tűzvédelmi kézikönyvet, hogy azt három nap alatt szóról szóra meg kell tanulni. És jött a vizsga. A tanácselnök, a rendőr és Keselyű kérdezett. Mindenkit megbuktattak. „Alávaló kulákok, felőletek leéghetne a falu!” – ordította Keselyű, és az összes gazdát bezáratta a régi Topolcsányi-major pajtájába, hogy reggelig van időnk biflázni. Tanultunk, tanultunk, bár éjjel a gyertyalángnál alig tudtunk olvasni. De még ettől is nagyobb kín volt, hogy nem adtak vizet, sem vödörket, amibe természetes szükségletünket elvégezhetjük volna. Koszosan, bűdösen, majd' szomjan nem halva jöttünk elő másnap. Persze, megint megbukott mindenki. Ekkor Keselyű felajánlotta, hogy aki belép a téeszcsébe, annak nincs vizsga, és minden bevitt hold után jár majd neki évi egy zsák tengeri. Senki nem jelentkezett. Indíts megint be a pajtába! Ez rendszer lett. Heti két nap a pajtában, míg a gazda alá nem ír. A legellenszegülőbbeket meg a falusi párttitkár, aki korábban Imrédy híve volt, kiállította társadalmi mezőőrnek az erdőbe. Jelenteni kellett, ha egy őzet vagy nyulat zavarni merészelt egy vadászigazolvánnyal nem rendelkező személy. És legfőképp, hogy nem lopott-e valaki tüzelőt. Mivel azt mindenki az erdőből hordta, a mezőőrnek bűnhődnie kellett. Elhurcolták Tiszalökre, bútorát, szerszámaikat, ingóságait elvették.

Elnök Úr! Nagy boldogságot jelent számunkra, hogy az Elnök Elvtárs eltörölte a beszolgáltatási hátralékot, de a falusi nyomorúság megszüntetéséhez fontos lenne, hogy töröljék el a szövetkezeteket is. Vagyis legyen téeszcsé, de csak annak, aki akarja. Szerintünk félrevezették Rákosi elvtársat, azért erőlteti azt annyira. Ön új szakaszt hirdetett a beszédében, ami lehetővé teszi a kényszerbeszervezettek kilépését, amivel mi, a mellékletben felsorolt bockeréki lakosok élni is szeretnénk. Fogadjuk, hogy visszakapott földünket becsülettel megműveljük, az állammal szembeni adókötelezettségünket teljesítjük. A téeszcsé pedig kapja meg a régi Topolcsányi uradalom földjeit. Azon most az Állami Mintagazdaság természet ricinust és kokszagizt. Mi értelme van ennek? Az itteni nép nem használ ricinusolajat, a székrekedésre itt szilvaciberét esznek. A kokszagiz pedig még sosem volt nyereséges. Nem való az ide! A beregi földben a forgó, a tengeri meg a gabonafélék hoznak jó termést. Esetleg a dohány és a cirköles. Azokat kéne a téeszcséknek is vetni. De talán a szocialista népgazdaságnak úgy lenne a legjobb, ha a mintagazdaság területét is mi, volt és leendő kistermelők kapnánk meg.

Jóllakatnánk terményeinkkel az egész országot, és végre nekünk sem kelle-
ne jószág módjára bécsitököt meg céklarépat rágnunk.

Megértését kérve, intézkedését várva maradunk: Bockerék dolgozó népe

11. levél

1961. november 7.

Tc: Kádár János elvtárs, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának
Elnöke, a Párt Első Titkára (MSZMP)

Fa: Bockerék szövetkezeti község dolgozó parasztsága

Tisztelt Kádár Elvtárs!

Mindenekelőtt szeretnénk forró szerencsekívánságunkat kifejezni újból
elnöki kinevezése alkalmából. Nincs méltóbb ember erre a posztra Kádár
Elvtársnál, hiszen az illegalitás sötét éveiben, akárcsak a tévedésekkel és nagy
eredményekkel egyaránt teli Rákosi-korszakban Ön volt az, aki a rend és
törvényesség zászlaját magasba tartva vezette az igazságot szomjazó töme-
geket a szocializmus alapjainak lerakásához. Külön öröm számunkra, hogy
ma, a világproletariátus nagy nemzetközi ünnepén köszönhetjük Önt és a
Pártot, kifejezve készségünket az építő munka folytatására.

A forradalom leverése megteremtette a rendet és a szabadságot, vagyis a
proletárdiktatúrát, melynek eredménye az a sok új iskola, kórház, kultúrház,
rendőrőrs, laktanya, amit az országban járva mindenütt látni lehet. És sok új
gyár. Már csak az óriási szegénységet kéne valahogy felszámolni. Mert itt, a
Beregben az emberek még mindig csak tengődnek. Mi örömmel fogadtuk
az újbóli szövetkezetesítést, vagy ha voltak is félelmeink, a korábbi idők tü-
relmetlensége miatt, beláttuk, hogy a közös gazdálkodásé a jövő. Az a mo-
dern. Az pedig különösen megörvendeztet bennünket, hogy a háztáji állat-
tartást végre nem korlátozzák. Mert a szegény ember mindig is a jószágból,
főleg a sertésből pénzelt. A gabonának hol van ára, hol nincs, de leginkább
nincs. A húsnak azért általában van. Meg még, reméljük, lesz az almának
is, a telepítések most kezdenek termőre fordulni. Viszont a malackáknak
takarmány kell, és akkor nyereséges az otthoni hizlalás, ha a takarmányt is
megtermeli magának a gazda. Ehhez viszont a fél hold háztáji telek kevés.
Legalább két hold kellene, hogy érdemes legyen belevágni a kocatartásba,
mert a kismalacok hamarost süldők lesznek, és a vágásig négy mázsa ten-
gerit vagy főtt krumplit megesznek fejenként. Még az is jó lenne, hogy a
háztáji mellett a szövetkezet adna földet felesbe, amin a tagok zöldségféléit

termelhetnek, amit nagyon keres a nyárligeti Zöldért felvásárló. A Szolnoki Cukorgyár meg szerződést köt magántermelőkkel cukorrépára, és vetőmagot is ad hozzá. Persze nem hanyagolnánk el a közöst sem. Bizonyos, hogy az a történelmi fejlődés, de eddig még semmi hasznunk belőle. Tavalý – írd és mondd – hat forintra jött ki a munkaegység. Az arra sem elég, hogy cájgruhát vegyünk belőle magunknak a kapáláshoz. És még azt is csak a zárszámadás után kaptuk meg, amikor mindent megszavaztunk annak az elnöknek, aki '53-ban elmenekült innen már egyszer, zűrzavart és kasszahiányt hagyva maga után. Lehet tallózni a közös tarlóján. Az jó. A baromfi-nak legalább megvan belőle a mag. Meg hogy van üzemorvos a téeszben, az is nagyon jó. Az úri világban a szegénynép nem tudta megfizetni az orvost. Ingyenesen meg csak mindig a választások előtt jött ki néhány orvostanonc. Inkább pulyák voltak még azok, nem rendes doktorok. Szóval a forradalom leverése óta sok jó dolog történt, csak mégis nagyjából ott vagyunk, mint régen. Ezen kéne változtatni, Kádár Elvtárs.

Még egyszer kérjük: ne felejtse el a háztáji emelését. Úgy érezzük, mi jogosak lennénk erre, mert minket sem '53-ban, sem az ellenforradalom alatt nem tévesztettek meg a téesz ellen uszító forradalmárok, mi kitartottunk a közös mellett, ezt bárki igazolhatja.

Mély tisztelettel maradunk: Bockerék község dolgozói

12. levél

1989. november 30.

Tc: Németh Miklós ideiglenes miniszterelnök (MSZP)

Fa: Bockerék község polgárai

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Mi, a változások iránt elkötelezett, felelős magyar állampolgárok örömmel figyeljük a zajló reformfolyamatokat, úgy a gorbacsovi Szovjetunióban, mint Magyarországon. Elégedettséggel tölt el minket, hogy már lehetnek ellenzéki pártok (csak néhányuk sokat acsarkodik), és hogy jövő tavasszal szabad választásokat fognak tartani.

Mi még nem tudjuk, kire fogunk szavazni, majd meglátjuk.

Ami azonban a sok pártnál is fontosabb: miből fogunk megélni. A vak is látja: a maszek világ előretörését nem lehet megállítani. Van itt már sok maszek butik, zöldséges, autószervíz, autósiskola, kocsmá, panzió, taxi, rendelő, sőt egy tákosi traktoros ládagyárat rendezett be a garázsában. Eljött az

idő, hogy a föld is magánkézbe kerüljön. Ahogy az '53-ig meg '60-ig volt is. Amíg a népet bele nem kergették a közösbe. A téesz nem jó. Sok a csalás meg az értelmetlenség. Kijönnek a nyárligeti főiskoláról az agronómusok, és úgy rendelik a szántást, kultivátorozást, tárcsázást és a többi munkát, ahogy erre sosem volt szokás, ami idegen a földnek. És mindenki lop. A sofőrök üzemanyagot. A többi tag permetszert, vetőmagot meg persze terményt. Leitatják a csőszet, vagy lefizetik, és éjjel húzogatják ki a káposztát, kelt, karfiolt a kertészet ágyásaiból. A pásztorok eltörrik a birka lábát, hogy az állatorvos kimustrálja azt, aztán kimérik a húsát olcsón a komaságnak. És arról meg jobb nem is beszélni, ami a téesz építkezésein megy. Az építőanyag felének lába kél, nincs itt ház, amihez a hozzávalót a Tüzépen vásárolta volna meg a család. Ez így nem maradhat, mert ez egy romlott nép, nem érett a közös gazdálkodásra. Hát kapja meg mindenki azt a telket, amit az apjának vagy nagyapjának juttattak '45-ben, és azon csak ő legyen az úr, csak ő legyen érte felelős. Így a tiszta. Azért a téeszt se számolják föl teljesen. Mert kell, aki megveszi a terményeket a gazdától, meg elviszi a Szovjetnek. Főleg az almát, mert az egész mezőgazdasági munkából az ér a legtöbbet. Ha bejön az alma, vehetünk hűtőt, elemes bútort, befizethetünk autóra. Csak ám nem úgy kell csinálni, mint eddig. A rendőrség álljon az átvevő mellett folyton. Mert az almával is csinálnak ám disznóságokat. Az átvevő a rokonnak, a cimborának a hullóalmáját is körszedettnek veszi be, a többinek meg a hibátlan exportalmájába is beleköt, léalmának minősíti. Lehetne egy árat fizetni mindenféle almáért, és a felvásárló majd szétválogatná magának. Akkor nem lenne civakodás, sértődés.

Tisztelt Miniszterelnök Úr, büszkén jelenthetjük, hogy Bockerék község dolgos, becsületes népe készen áll az új idők kihívásának, engedve a magán-farmergazdálkodás útjára lépni, s ehhez kérjük támogatását! A mellékelt térkép vázlaton már el is készítettük, hogy kéne a téesz szántóföldjét és almáskertjét felparcellázni.

Üdvözetét küldve maradunk őszinte hívei: bockeréki gazdák

13. levél

1994. január 21.

Tc: Boros Péter miniszterelnök (Magyar Demokrata Fórum)

Fa: Bockeréki magyar gazdák

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Munkája iránti nagyrabecsülésünk kifejezése mellett is arról kell értesítenünk Önt, hogy a földkárptótlás csorbát szenvedett. Akiknek igazán járt volna föld, azoknak alig jutott. Már azt nem értettük, miért nem mérik ki újra a '45-ben juttatott telkeket azoknak, akik akkor kapták. Vagy az örököseinek. A kárptótlási jegyekből részesültünk, de olyanok is, akiknek már semmi közüik a földhöz. Miért nemcsak azoknak adtak, akik most is a földből élnek, vagy legalábbis szeretnének megélni? És ráadásul voltak sokan, helyiek, akik fillérékért eladták a kárptótlási jegyüket az idegen kufároknak. Miért engedték ezt meg? Ők lettek az új földesurak. Mi, törzsökös bockeréki gazdák pedig kiszorultunk a zsíros termőföldekről. Az almáskerteket mi szereztük meg, az igaz, azokra licitáltunk, hisz az almából volt eddig a haszon, csak-hogy a rendszerváltás óta a Szovjet nem viszi az almát. Állítólag a tovarísi konyec plakát miatt. Az is minek kellett? Szóval itt vagyunk megfűrödve, az alma csak viszi a pénzt, a többi terménynek is akkor van haszna, ha jár utána támogatás, de hát főleg a felvásárlónak jár. Nem tudjuk, mi lesz így velünk. Koldusok leszünk megint? Egyenes gerinccel végigszenvedtük, végigharcoltuk a kommunista időket, a hitet megtartottuk, és most, a demokratikus szabadságban kell feladnunk reményeinket?

Kérjük a Miniszterelnök Urat, intézkedjen, hogy legalább a még mindig állami kézben lévő Mintagazdaság földjéből részesüljenek a bockeréki gazdák, de csak azok, akik nem kótyavetyélték el a kárptótlási jegyüket.

Reménykedve maradunk tisztelettel: a bockeréki gazdatársadalom

14. levél

20..

Tc. .... közfoglalkoztatásért felelős helyettes államtitkár

Fa: Bockerék dühös lakosai

Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr!

Mi Magukra szavaztunk a legutóbb, de már megbántuk. Mert az nem igaz, hogy itt mindenki csak ígérni tud, de amikor teljesíteni kell, csak annak ad, akitől hasznot is vár.

Becsaptak régen minket az urak, aztán a kommunisták, aztán Antall József, aztán megint a kommunisták, és soha nem lesz vége?

A falu földje néhány vállalkozóé lett, akik még napszámosnak is csak románokat fogadnak fel, hogy minél jobban kiéheztessék a bockerékieket, hogy azok szorultságukban ne tudjanak mást csinálni, mint eladni nekik a még meglévő nadrágszíjnyi kis földjüket. Ők pedig az uradalmukat arra használják fel, hogy jól megzsírozott pályázatokkal hűtőházat, léüzemet építsenek, meg felvegyék a növénytermesztési támogatást, a terményt meg leszárzúzózzák és beszántság.

Miféle világ ez? A föld megszenteltelenítése! Az ország kiéheztetése!

És már közmunkát meg segélyt is csak a cigányok meg az ukránok kapnak! Minek azoknak? Csak elisszák a pénzt, és szülik garmadával a gyereket. Mert nem igaz, hogy az ukránok magyarok, van, aki nem is beszél rendesen magyarul. Mi azért nem kapunk közmunkát, mert a Járási Hivatal nem utal nekünk foglalkozást helyettesítő támogatást. Vagyis azért nem kapunk pénzt innen, mert máshonnan sem kapunk. Hát milyen világ ez!

Mi mindig kértünk, és cserébe dolgoztunk, mint a güzü, de egyszer a mi türelmünknek is vége szakad, és úgy odaütünk, hogy az fájni fog!

Sürgős intézkedését várva: Bockerék magyar polgárai